

Innst. 331 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 97 LS (2011–2012)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til ratifikasjon av Avtale 19. desember 2003 mellom Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge og Annen tilleggsprotokoll 8. november 2001 til Den europeiske konvensjon om gjensidig hjelp i straffesaker

Til Stortinget

Sammendrag

Det felles reisefrihetsområdet innen Schengen medfører at også kriminaliteten i stigende omfang er grenseoverskridende. Det er derfor et økende behov for å fjerne rettslige og faktiske hindringer for etterforskning og strafforfølgning på tvers av landegrensene. Internasjonalt rettslig samarbeid på det strafferettslige området er nødvendig. Det er viktig at flest mulig land deltar i et slikt samarbeid, slik at ingen stater får karakter av fristed for forbrytere. Også Norge må følge med på den utviklingen som skjer på området, særlig innen Europa, og bør slutte seg til nye internasjonale avtaler om strafferettslig samarbeid som kan bidra til en effektiv kriminalitetsbekjempelse.

Det har den senere tid vært et utstrakt arbeid innen EU for å bedre det internasjonale samarbeidet innen strafferetten. Som et ledd i dette arbeidet vedtok EU konvensjon av 29. mai 2000 om gjensidig hjelp i straffesaker mellom Den europeiske unions medlemsstater. En tilleggsprotokoll til denne konvensjonen ble vedtatt 16. oktober 2001. Også i Europarådet har det blitt vedtatt en ny tilleggsprotokoll til 1959-konvensjonen, som innebærer en videreutvikling av det strafferettslige samarbeidet innen Europarådet. Dette er Annen tilleggsprotokoll til 1959-kon-

vensjonen som er utformet etter inspirasjon av 2000-konvensjonen.

Enkelte av bestemmelsene i 2000-konvensjonen om gjensidig hjelp i straffesaker er Schengen-relevante, og således allerede bindende også for Norge. For at de øvrige bestemmelsene i denne konvensjonen og tilleggsprotokollen av 2001 skulle kunne gjøres gjeldende, inngikk Norge og Island en avtale med EU i 2003 om anvendelsen av visse bestemmelser i konvensjonen av 29. mai 2000 om gjensidig hjelp i straffesaker mellom Den europeiske unions medlemsstater og protokollen av 2001 til denne konvensjonen.

Formålet med 2000-konvensjonen, 2001-protokollen og Annen tilleggsprotokoll er å fremme et tettere internasjonalt samarbeid i kampen mot kriminalitet, for å effektivt kunne straffeforfølge og forebygge kriminalitet på tvers av landegrensene. Det rettslige samarbeidet gjøres enklere og mer fleksibelt, eksempelvis ved regler om direkte oversendelse av dokumenter til forkynning og anmodninger om bevisopptak mv. Avtalene regulerer videre enkelte former for rettslig samarbeid som ikke tidligere er konvensjonsregulert, som for eksempel avhør ved video- og telefonkonferanse, avlytting av telekommunikasjon og overvåking av banktransaksjoner. De har også enkelte bestemmelser om politisamarbeid i form av bl.a. felles etterforskningsteam og hemmelig etterforskning mv.

I proposisjonen legger departementet frem forslag til endringer i ulike lover for å gjennomføre de nevnte avtalene. I proposisjonen bes det også om Stortingets samtykke til å ratifisere avtalen og tilleggsprotokollen. I denne innstillingen behandles kun vedtak om samtykke. Det vises til egen innstilling om lovforslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kieland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til Prop. 97 LS (2011–2012).

Komiteen viser til at de foreslåtte endringene i domstolloven, utleveringsloven, straffeprosessloven, ekomloven og politiloven er nødvendige for å gjennomføre Avtale 19. desember 2003 mellom Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om anvendelsen av visse bestemmelser i konvensjonen av 29. mai 2000 om gjensidig hjelp i straffesaker mellom Den europeiske unions medlemsstater og i protokollen av 2001 til denne konvensjon, samt Annen tilleggsprotokoll 8. november 2001 til Den europeiske konvensjon om gjensidig hjelp i straffesaker.

Komiteen viser videre til at det også bes om Stortingets samtykke til å ratifisere nevnte avtaler.

Komiteen har merket seg at ingen av høringsinstansene går imot norsk ratifikasjon av avtalene.

Riksadvokaten uttaler:

«I en situasjon hvor kriminaliteten i økende grad er grenseoverskridende og organisert, er det åpenbart behov for at Norge slutter seg til nye internasjonale avtaler om strafferettslig samarbeid som kan bidra til mer effektiv kriminalitetsbekjempelse.»

ØKOKRIM utdyper fordelene slik:

«ØKOKRIM er generelt svært positiv til de internrettslige endringene som foreslås i høringsnotatet. Flere av dem har klar og praktisk betydning for

vårt arbeid med straffesaker hvor det etterforskes i andre europeiske land. Særlig gjelder dette kommunikasjonskanaler og elektronisk fremsendelse (høringsnotatet pkt 4 og 5), avhør ved video- og telefonkonferanse (pkt 10) og informasjon om bankkonti, transaksjoner mv (pkt 12). Utenlandsetterforskning og bevisopptak er svært tid- og ressurskrevende, og det er viktig å forbedre det rettslige rammeverket.»

Komiteen viser til at enkelte av høringsinstansene er usikre på om personvernet vil kunne ivaretas ved elektronisk fremsendelse av personsensitive opplysninger i rettsanmodninger. Komiteen forutsetter at det i forskrift fastsettes bestemmelser som i tilstrekkelig grad vil ivareta personvern hensyn ved mottak og oversendelse av anmodninger.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget samtykker til ratifikasjon av Avtale av 19. desember 2003 mellom Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om anvendelsen av visse bestemmelser i konvensjonen av 29. mai 2000 om gjensidig hjelp i straffesaker mellom Den europeiske unions medlemsstater og i protokoll av 2001 til denne konvensjon.

II

Stortinget samtykker til ratifikasjon av Annen tilleggsprotokoll av 8. november 2001 til Den europeiske konvensjon av 20. april 1959 om gjensidig hjelp i straffesaker.

Oslo, i justiskomiteen, den 29. mai 2012

Per Sandberg

leder

Anders B. Werp

ordfører